

Tízezer négyzetméteren

Az augusztus 25-én megnyitott 66. Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár területére a hét elején megérkezett az első külföldi szállítmány: a Német Demokratikus Köztársaság gépkiállításának egy része. Az NDK-beli Transportmaschinen export-import cég több mint ötven mezőgazdasági gépet mutat be, közöttük traktorokat, munkagépeket, valamint kétezer literes tejhűtő-berendezést.

A mezőgazdasági kiállítás idején bemutatón résztvevő szocialista és tőkésországok kiállítói csaknem tízezer négyzetméternyi területet kaptak. Már megállapítható, hogy a külföldi vállalatok, cégek részvétele minden eddigi mezőgazdasági kiállításnál nagyobb arányú lesz. Csehszlovákiából a Motokov cég a világhírű Zetor-család legújabb típusú traktorát, valamint a cukoripar-termesztési és betakarító gépek egész sorát mutatja be. A Német Szövetségi Köztársaság vásáros kiállításrendező szolgálata, az Imag, egymaga negyvenegyet képvisel és ezernégyezer négyzetméteren vonultatja fel legkorszerűbb mezőgazdasági gépeit.

Isztambullól Leningrádig, Indiától Kubáig

Az IBUSZ úgy számol, hogy 1967-ben a nemzetközi idegenforgalom évében körülbelül nyolcvan útvonalon, kettőezer-ötszáz csoportban hetvenötezer-nyolcvanezer magyar turista ismerkedik elsősorban a baráti országokkal, de eljutnak távolabba is. Indiától Kubáig, s Isztambullól Leningrádig és Helsinkig.

Az IBUSZ az utószézonra, október elejétől decemberig is számos szép utat kínál. Szervez — egyebek között — társasutazást Párizsba, Londonba, Stockholmra, Svájcba, Olaszországba és Törökországba is. Az IBUSZ öszre tizennégy napos kubai körutazást szervez, ismét visz 19 napra Indiába is magyar turistákat.

RÁDIÓMŰSOR

Kossuth Rádió
4.30 Hírek. Időjárás. 4.32 Hajnaltól reggelig... Zeneszámok. 4.45 Falurádió. 5.00 Hírek. Időjárás. 5.30 Reggeli krónika. 6.00 Hírek. Időjárás. 6.30 Hírek. Időjárás. 7.00 Reggeli krónika II. 7.15 Közveti időjárás. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. A budapesti mozok és a vidéki színházak műsora. 8.22 Bogáncs. Fekete István regénye folytatásában. III. 8.35 A Magyar Rádió és Televízió gyermekkorúsa énekel. 8.42 Filmmuzeum. 9.00 Orvosi tanácsok. A leletekről. 9.05 Kórusok, hangszerszók. 9.34 Rádió-Szabadegyetem. Navigáló állatok. 10.00 Hírek. Hazai lap-szemle. 10.10 Cigánydalok. 10.28 Schubert: A házi háború. Egyfelvonásos opera. 11.30 A Szóba család. 12.00 Hírek. Időjárás. 12.15 Táncelemek kórtel. 13.00 A budapesti színházak műsora. 13.03 Válasszunk hallgatóinknak. 13.18 Zenekari muzsika. 14.10 Nőkörül — nőknek. 14.40 Környözene. 15.00 Hírek. Időjárás. 15.15 Magyar nóták. 15.42 Orfeusz, aki megbukott Budapesten. Fischer Péter összeállítása. 16.32 Szejk. Regényrészlet. V. 16.57 Hallgatóink figyelmébe. 17.00 Hírek. Nemzetközi lap-szemle. 17.15 Új operettlemekről. 17.26 Hivatás — pedagógus. Riptor. 17.40 Hangverseny a stúdióban. Bartók-mű-

vek. 18.15 Magnóskor figyelm! 19.00 Esti krónika. 19.30 Mikis Theodorakisz görög zeneszerző dalai. 19.50 A XX. század nagy írói. Hemingway; Robert Jordan, akiért a harang szól. Bemutatta Békés Tamás. 20.25 Népdalok. 20.50 Czine Mihály könyvszemléje. 21.00 Hírek. Időjárás. 21.05 A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának hangversenye. 23.00 Márkus László bemutatja lemezgyűjteményét. 23.45 Operaszínek. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 —0.25 Michel Legrand zenekara játszik.

Petőfi Rádió
4.30—7.57 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. 10.00—12.15 Zeneszámok üdülőknek. 12.15 Kamarazene. 13.02 Könyvzenei híradó. 13.32 Gazdaszemmel a nagyvilág mezőgazdaságáról. 13.47 Vizálási jelentés. 14.00 Kettőtől hetig... A Petőfi Rádió zenés délutánja. 18.00 Hírek. Időjárás. 18.10 A vadász. Operaszínek. 18.40 A polisszák mögött. Gazdaság és kultúra. 19.00 Wanda Landowska csembalózik. 19.50 Jó estét. Gyerekek! 20.00 Esti krónika II. 20.30 Schönberg: Megdicsőült éj — szimfonikus költemény. 20.58 A két koldusdiák. Rádiójáték II. rész. 21.53 Színes népi muzsika. 22.37 Operett-dallamok. 22.55 Újévtől eredmények. 23.00—23.15 Hírek. Időjárás.

TELEVÍZIÓMŰSOR

Magyar televízió
16.25 Ötödik Olimpia. Közvetítés a Margit-szigetről és az Újpestiől. 18.05 A Magyar Hírdetők műsora. 18.15 A régi magyar muzsikáról. 18.40 Hajó-építők. TV-film. 19.00 Hazai tükör. 19.05 Filmi dolgokról. A pálfai Egyetértés Tsz. eredményeinek útka. 19.30 Kongresszus előtt. Beszélgetés Méhes Lajos-sal, a KISZ első titkárával. 19.30 Esti mese. 20.00 TV-híradó. 20.20 Zeneszámok. 21.20 A 12 szék... művészeti vetélkedő a szovjet és orosz irodalomból. 22.00 A TV-híradó második kiadás.

Jugoszláv televízió
17.00 Hírek. 17.05 Bábjáték.

17.25 Expedíció. Népszerű tudományos film. 17.55 Műsorismertetés. 18.00 TV-újdonságok. 18.15 Kiváncsiak egyesülete. 19.00 Riptorműsor. 19.30 A tv posta. 19.45 Intermezzo. 19.54 Jó estét, gyerekek! 20.00 TV-híradó. 20.30 Hírdetések. 20.38 Revüműsor. 21.38 A zeneirodalom gyöngyszeme. 21.53 Lépcsőben az idővel. 22.13 TV-híradó.

Római televízió
17.00 Hírdetések. 17.30 Gyermekműsor. 18.00 Egyetemisták műsora. 18.30 TV-híradó. 19.00 Könyvzene. 19.20 Szórakoztató műsor. 19.55 A filmről. 20.00 Játékfilm. 21.55 TV-híradó.

At a tűzkeresztségen

Pedagógus, szülő, tanuló gondja, közösen fejtett fejténye, miképpen éssék át a „tűzkeresztségen” az általános iskolából gimnáziumba cseperedett diák. Hogyan vegye 14 éves korban az első nagyobb akadályt anélkül, hogy elrettenne, megtorpanna, vagy visszaesne. Statisztika bizonyítja, a középiskolák gólyáinak tanulmányi eredménye gyengébb az általános iskoláinál. Éppen ezért meglepetéssel tapasztaltam a minap kezembe került kimutatást: a Radnóti gimnázium 22 osztályának tanulmányi versenyében — ahol nyolc osztály eredménye van 4,2 fölött — félévkor az I/A osztály került az élre, 4,62-es átlaggal.

Érthető tehát, ha utána kíváncsiskodtam, honnan ez a kitűnő szereplés, mit tesz az iskola és maguk az érdekelt tanulók ezért?

Alapos általános iskolai műhely

Gimnáziumi osztály, matematika-fizika tagozatos. Harmincötös létszámmal, ahol 17 lány és 18 fiú. Kettő közülük 3,9-es eredménnyel végezte az első félévet, tehát a nagydiákká válás „kulcsidőszakát”, a többi 4 egészen felül. Igaz, remek tanulmányi értesítővel a tarsolyukban érkeztek, viszont az is tény, 14 szegedi és egy-egy nyiregyházi, kunágotai, tápéi és zombóli osztálytanulóból. Vagyis osztályra itt lettek, néhány hónap alatt. Ami tehát már induláskor elengedhetlenül szükséges: kelő felkészítés, alapos általános iskolai műhely.

Ahol viszont foltzónivaló akad rajta, a pedagógusnak kell segíteni. Az osztályfőnök, dr. Arató Ádám úgy emlékszik vissza az ismerkedésre, hogy dolgozatokat íratott, jegy nélkül, felmérésre; közösen megbeszéltek a hibákat, aztán ismét referálták a diákok. Tanulópórkot szervezett, korrepetálásokat. És persze klubdélután, közös mozilátogatás-

kat, szülői értekezletet. Néhány hét alatt végiglátogatta a családokat, számot vetett az otthoni lehetőségekkel, néhány hátrányos helyzetű tanulóra külön is felhívta az osztályban tanító pedagógusok figyelmét, a naplóba pedig minden név mellé néhány szó jellemzést biggyesztett. Ilyeneket, mint „bátor, talán, de jó képességű”, „fél-szeg, de tehetséges”, vagy mindössze ennyit: „őszinte”. Kollégái tájékoztatására. Vagyis minél előbb nivellálta az osztályt, közös nevezőre hozta diákjait, hogy valamennyien egyenlő eséllyel készüljenek az igényesebb munkára. Tanulóit átmentette tehát általános iskolából a gimnáziumba.

Változik a hobby

Tagozatos osztály, így diákjai bizonyos értelemben „be vannak löve”. Matematika, fizika. A megkezdettek majdnem kizárólagos többsége elektromérnök, vegyész, természettudományos kutató, vagy szakos tanár szeretne lenni, közelebbről: egyetemista. Hogy napirendjüket elmondják, aligha lehet kételkedni, biztosan azok is lesznek. Iskolán kívüli idejüket szakkörre járnak, könyvtárban szakkönyveket keresnek, olvasnak, dolgozatokat készítenek osztály előtti kiselőadásra; de zömmel tanulnak. Másnapra. Három, négy meg öt órát. Reggel fél 7-kor kelnek és este 10—11-kor kerülnek ágyba, s közben alig játszanak, alig maguk módján szórakoznak. A szakkör a szórakozásuk. Egy éve még futball, ping-pongütő, uszoda, ma földgömb, gyökönyás, mechanika a hobbyjuk.

Nagyobb a tananyag, nő a követelmény. És szalad a szabad idő, már csak havonta egy-egy mozira, esetleg színházra kerül lehetőség, és persze a szombat délutáni tánciskolára. Oda az egész osztály jár. Tévé elé harmadnaponta ülnek, nem ráéréskor, hanem bizonyos műsorokra. Életük mindinkább hasonlítani kezd a felnötté-

re. Szerencsés tehát, ha az iskola is úgy tekint.

A közösség ereje

Az I/A osztályfőnöke igen. Nyugodt, de kritikus hangon, őszintén beszél meg a közösséggel, vagy akár külön-külön a problémáikat. Nem diákkal, felelősségtudattal rendelkező komoly emberrel foglalkozik a padokban, szünetekben vagy iskolán kívül. (Ezt hívnák manapság gyakran használt kifejezéssel szocialista nevelő-diák kapcsolatnak?) Ami valahol ott kamatozik, hogy a tanulók gondjaikkal olykor lakásán látogatják meg osztályfőnöküket. Nőnapon például a fiúk virággal kedveskedtek nemcsak nőtanáraiknak, hanem lánykollégáiknak is. Satöbbi.

Jó szellemű kollektíva teremése lehet tehát recept a pedagógusnak. A közösség ereje nagy feladatok megoldására serkent. Ne menjünk messzire terminus technikusért: kapjon eleven tartalmat az „egy mindenkért, mindenki egyért”. Ime az eredmény. Erdemes.

Nikolényi István

Költözik az anyakönyvi hivatal

A leglátogatottabb Háromszáz éves bejegyzések

Szegeden, a városi tanács-házán, az új központi házasságkötő teremben — mint a Dél-Magyarország jelentette — megkezdte a házasságkötés nyilvántartása az anyakönyvezésnek is lényeges része, és csak természetes, hogy oda költözik a hivatal is sok száz kötetnyi anyakönyveivel, ahol a legtöbb házasságot kötik meg Szegeden.

Az anyakönyvi kerületekben vezetik és őrzik az állampolgárok életének három legfontosabb állomására, a születésre, a házasságra és a halálesetre vonatkozó hiteles nyilvántartásokat, az anyakönyvek első példányait. Amikor a tanács központi épületében kialakította a hivatal helyiségeit, gondoskodott az anyakönyvek tűz- és minden egyéb veszélytől mentes elhelyezéséről.

Most folyik a bérházból a költözés. Az anyakönyvek első példányait gondosan szállítják át, rakják össze és helyezik be a szekrényekbe. Ez a hivatal lesz a városi tanácsházán a legmodernebb és méltó keretben fogadja a sok látogatót. Tavaly 620 házasságkötést jegyeztek be az I. kerületben, amint arról dr. Novák Antal anyakönyvvezető tájé-

Szobor áll az öreg tabáni ház udvarán. Évszázadok, évezredek emberségének, anyaságának fémbezárt mozdulata: fiatal nő tartja karján féltő aggodalommal csecsemőjét. Másik, szabad kezével csöndet, nyugalmat, tiszteletet parancsol.

A szobrot az orvos tiszteletére állították. Semmelweis Ignác emlékére, akit ma az anyák megmentőjének nevez a világ. Ebben az öreg tabáni házban született, innen indult, hogy eljusson Bécsbe, ahol 120 éve felfedezte a gyermekágyi láz kórokozóját, s megvívta harcát korának orvostudományával.

Nevét évtizedek múltán — talán ezért, hogy egyszerre törlesszék az adósságot — jelzők özönével díszítették fel. A tudomány fátylavívőjének, az emberség egyik legnagyobb jótévőjének, a humanizmus és emberszeretet apostolának nevezték. Munkáit terjedelmes, vasok könyvekben, józan, tudományos szavakkal foglalták össze. Leírták: felfedezte a gyermekágyi láz kórokozóját, megelőzésének módjait, és lerakta a modern sebészet alapjait.

Valahányszor nevét halljuk, mindig az élet jut eszünkbe. Az élet professzora volt, aki emberfeletti küzdelemben vívta ki igazságát, az emberség igazát. Tanítása, példája ma is maradandó kincs. Nagysága, embersége tanít bennünket. Tanít helytállásra, az igazságot, a fejlődésért vívott harcba, a megtorpanás nélküli hivatáskereset-re. És öröklő hagyta hitét, optimizmusát, amelyet híres munkája befejező sorában hagyott meg: „A múlt és jövő nagy számaihoz képest elenyésző még azoknak a száma, akiket sikerült megmenteni az életnek. Ha azonban, nem adatnék meg nekem, hogy saját szememmel lássam azt a boldog időt, akkor abbéli meggyőződésem, hogy ennek az időnek előbb vagy utóbb, de feltartóztatlanul el kell következnie, halálom óráját is fel fogja deríteni.”

És ez az idő elkövetkezett. És hogy valóban elkövetkezett, azt neki, Semmelweis Ignácnak is köszönhetjük.

H. O.

mint az országban mindent, 1895. október 1-én a belterületen, Alsóközponton, a mai Mórahalmán és Felsőközponton, azaz Balástyán indult meg az anyakönyvezés. A belterületen Palócz Ilona Mária születését jegyezték be elsők és maga a polgármester adta össze az első polgári házasságot kötő párt, Brachfeld Vilmost és Pálfi Reginát.

Az Alföldön Szegeden található a legrégebb anyakönyvek. A belvárosi római katolikus egyháznak 1711 óta, a felsővárosi egyháznak 1778 óta és a rókusi-nak 1805 óta vannak meg az anyakönyvi első példányai. Az első szegedi születési bejegyzés háromszáz évesnél régebb. 1633-ban, június 3-án Siha Anna születését jegyezték be az alsóvárosi franciskánusok. Az első házassági anyakönyvezésről is az ő bejegyzésük-ből tudunk. 1696-ban, tíz évre a török alóli felszabadulás után Gera Miklós és Tóth Ilona házasságával kezdődik az anyakönyvezésük. A franciskánusoknak a török megszállás idején vezetett anyakönyvei a levéltárban vannak, közvetlenül az újonnan berendezett anyakönyvi hivatal szomszédságában.

A levéltár és az anyakönyvi hivatal szoros kapcsolatban állnak egymással. Mindkettőnek az állampolgárok legfontosabb dokumentumainak megőrzése a hivatása. Munkájuk szorosan kapcsolódik. Ha megsemmisül az első példány, a levéltár másodpéldányát másolják le, és viszont.

Oltvai Ferenc levéltári igazgató

IBUSZ különvonat BUDAPESTRE

Június 23-án, a FERENCVÁROS—SZEAC labdarúgó-mérkőzésre. Részvételi díj: 59.— Ft. Jelentkezés: Június 22-én délig az IBUSZ, Klauzál tér 2.

1967. június 25-én az Ifjúsági Ház VIGADÓBAN rendezett ötórás teáján (4—8-ig) a budapesti

PHANTOMS

zenekar játszik. Minden fiatalat szeretettel vár: a RENDEZŐSÉG.

K. 318. x

JÓ BEFEKTETÉS!

Neveljen minél több baromfit!

Hízott libára, hízott kacsára, pulykára, csirkére előnyös feltételek mellett köt szerződést a földművesszövetkezettel.

Magas átvételi ár!

A liba után 15 kg, a pulyka után 5 kg takarmány-juttatás állami áron. Előleg.

L. 28

ÉRTESÍTÉS!

Vállalatunk központja a volt Földművelésügyi Minisztérium épületéből (Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11.)

elköltöztött

Új címünk:

ERDÉRT VÁLLALAT

Telefon: 313-550, 124-346.

Sürgőnycím: „ERDÉRT — BUDAPEST”.

Telex: 946 sz.

L. 36